

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORȘ

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91, — Oheul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

Atribuțiunile ministerului public: Discurs rostit de d. procuror-general al Curții de Apel din Iași cu ocaziunea deschiderii anului judiciar 1896—1897.

Jurisprudența română.

Tribunalul jud. Prahova: A. Embericos cu I. Millonas și Casierul general de Buzău.

Tribunalul jud. Neamțu: Constantin Gr. Isăcescu cu Primăria orașului Piatra.

Atribuțiunile ministerului public

Cu ocaziunea redeschiderii Curții de apel din Iași și a începerii noului an judecătoresc 1896—1897, d-l Th. Mândru, procuror general pe lângă acea curte, a ținut un discurs foarte important asupra «legei din Octombrie 1877», privitoare la atribuțiunile ministerului public; d-sa a discutat cu multă competență această lege, arătând care a fost scopul legiuitorului propunând-o, și cum trebuie să fie înțeleasă și interpretată.

Cestiunea de a se ști cari sunt în realitate atribuțiunile ministerului public în urma acestei legi fiind de o mare importanță pentru lumea juridică, ne grăbim a da loc, în coloanele ziarului nostru, mult importantului discurs al d-lui procuror general.

Eată acel discurs:

Discurs rostit de d. procuror general al Curții de apel din Iași, cu ocaziunea deschiderii anului judecătoresc 1896—1897.

Domnule prim-președinte,

Domnilor consilieri,

Legiuitorul a prescris la începutul anului judecătoresc o mare sărbătoare. El a voit ca redeschiderea templului justiției să fie sărbătorită cu mare solemnitate, și

dorința lui a fost ca la această sărbătoare să asiste cât mai mulți cetățeni, pentru a-și reinmprospăta și întări încrederea lor în justiție.

Pentru ce oare această mare sărbătoare?

Pentru ce atâta solemnitate impunătoare!

Lucrul este, d-lor, ușor de înțeles:

Pentru că fără justiție, societatea nu poate să existe, și pentru că justiția să 'și producă efectele sale salutare cetățeanul nu trebuie să înceteze nici un moment de a avea încredere în ea!

Când templul justiției se redeschide, preoții lui trebuie cu respect să se apropie de sanctuar! Solemnitatea probează acest respect și, ceva mai mult, denotă conștiința vie în mintea fie-cărui dintr'ênșii, a datoriei lor sfinte de implini în distribuirea justiției, fără ură, fără părtinire, fără considerațiune de persoane, fără nici un interes, direct sau indirect, ci numai dupe cum le vor dicta conștiințele lor luminate întocmai adică așa precum ei au luat angajamentul sub jurământ, la începutul funcțiunilor lor! Iar cetățeanul, martor acestei solemnități, care îi umple sufletul de bucurie și de satisfacțiune, ia act de această reînnoire a jurământului, și se întoarce reasigurat și liniștit la căminul său!

Legiuitorul d-lor, cu drept cuvânt a pus mare preț pe această ședință solemnă și a avut multă dreptate când a prescris-o pentru începutul fie-cărui an judecătoresc!

Sunt în adevăr, d-lor, în viața socială lucruri cari trebuiesc des repetate, pentru ca nu cum-va să fie veridodate uitate!

La ocazia acestei solemnități, o cuvîntare legea pune în sarcina fie-cărui procuror general de pe lângă diferitele Curți, cuvîntare relativă, se înțelege, la o materie care se interesează justiția.

Noi spre a ne îndeplini această datorie, vom avea onoare a vă întreține anul acesta despre legea ministerului public din 29 Octombrie 1877, asupra căreia nu există nici un comentariu, cel puțin nu este la cu-

noștința noastră un asemenea comentariu, și care lege se aplică mai în toată țara, în mod greșit ni se pare nouă, greșit prin aceea că se dă modificărilor introduse de ea o prea mare estenisune.

Vom face, se înțelege, un scurt comentariu, atât cât ne permit cadrele unui discurs de deschidere, și ne va fi ușor de a face aceasta, fiind-că toată legea coprinde numai 6 articole, și noi nu avom a ne ocupa de cât mai cu seamă de cele două d'intîi, fiind că ele conțin întreaga modificare adusă stărei de lucruri anterioare.

Legea din Octombrie 1877. Scopul ei

Domnilor magistrați,

Scim cu toții că înainte de această lege, atribuțiile ministerului public erau determinate de art. 80 și 81 din procedura civilă, și de mai multe alte legi speciale, între cari codul civil, spre exemplu la art. 216 și următorii, prin cari se stabilește o procedură *specială* în materie de divorț, și la alte articole mai departe, le prisos a le fixa aci.

Atribuțiunile ministerului public erau prin urmare enumerate prin diferite legi și nu coprinde într'o dispozițiune generică, care să le definească și să le claseze sub o formă metodică.

Așa fiind ne întrebăm: care a fost scopul legiuitorului din 1877, și ce a vrut el să modifice din starea de lucruri anterioară?

Rolul procurorului fiind *esențial* în casurile în cari el este *parte principală* și numai *util* în acelea în cari el este *parte alăturată*, voim să știm dacă legiuitorul din 1877 a voit să știrbeze acest rol și în partea lui esențială, dupe cum pare a se crede, sau a vroit numai, precum credem noi și sperăm că o vom stabili, să 'i ușureze sarcina procurorului, tăindu'i numai din atribuțiunile utile, tocmai pentru a 'i lăsa destul timp să 'și îndeplinească mai cu succes pe toate cele esențiale.

La cunoscința noastră nu este d'lor magistrați nici un motiv care să fi alarmat țara de la 1865, data punerii în aplicare a nouilor legi, și până la 1877 când s'a făcut legea de care ne ocupăm, și să fi determinat astfel pe legiuitor, pentru a da satisfacțiune acestei cerințe sociale, să propună o lege prin care, menținându-se instituțiunea ministerului public, totuși să 'i se știrbeze rolul în partea lui esențială! La o așa gravă măsură nici nu putem concepe să se fi determinat legiuitorul român fără motive speciale, 12 ani abia dupe ce adoptase legile unei alte țări mari și în capul civilizațiunii, și fără ca în această țară să se gândească măcar la așa ceva.

Cu totul alt-ceva a fost însă restringerea rolului în partea lui numai utilă. În această privință, considerațiuni speciale pentru țara noastră, precum au fost puținul timp de când instituțiunea ministerului public și cu toate legile noi fusese introdusă, gradul de cultură, numărul mic comparativ al persoanelor chemate să îndeplinească

aceste importante și grele funcțiuni, etc., etc., au putut face să se creadă că este prea mare întinderea rolului în partea lui utilă, și a putut, prin urmare, determina pe legiuitor la o restringere în această privință.

Și lucrurile, d'lor, tocmai așa s'au petrecut, ceea-ce ne va fi ușor să stabilim cu de-baterile urmate în Camera la ocazia votării acestei legi, pe cari le-am cules din *Monitorul oficial* No. 67 și 68 din Martie 1877.

Forma mai savantă ce i s'a dat acestei noui legi, care grupează diferitele atribuțiuni ale ministerului public după natura lor, și nu se mulțumește cu o simplă enumerare a casurilor, precum o făcuseră legile anterioare, a da loc, credem noi, la greșeala ce se face, — lăsând să se creadă că ea prevede toate atribuțiunile ministerului public și prin urmare desființează pe toate celelalte legi speciale. Dar tocmai de aceasta s'a temut legiuitorul, și de aceea a pus dispoziția expresă a art. 5 care zice: „Ministerul public conservă toate celelalte drepturi și îndatoriri ce nu s'au modificat prin legea de față.“ Aceasta o constatăm chiar de la început, pentru că acest articol ne arată grija legiuitorului de a nu se da o mai mare estindere modificărilor introduse.

Cât pentru scopul acestor modificări, el este greu de stabilit de la început, în lipsa unei expunerii de motive; totuși ele se poate constata tot din desbaterile urmate, și dar rămâne să 'l stabilim o dată cu constatarea modificărilor însăși, pentru a nu analiza de două ori aceleași desbateri.

Domnilor magistrați,

Pentru a determina modificările aduse de această lege atribuțiunilor ministerului public, este necesar să stabilim, în câte-va cuvinte, teoreticește aceste atribuțiuni.

Societatea, pentru a putea trăi, are neapărată nevoie ca ordinea publică să fie în mod constant menținută. Prin menținerea *ordinii publice* se înțelege menținerea acelei *liniște* ce rezultă din respectarea dreptului și libertății fie-căruia, cum și din îndeplinirea oare-căror forme menite a menține familia și a stabili drepturile ei.

Societatea dar are dreptul, s'ar putea zice mai bine datorita, de a restabili ordinea publică când ea este turburată, de a lua măsuri ca aceasta să ne se mai întemple și de a veghia ca formele necesare existenței sale să se îndeplinească. Are prin urmare dreptul de a pedepsi pe cei ce turbură ordinea publică prin infracțiuni și de a face să se îndeplinească actele indispensabile menținerii și asigurării drepturilor familiilor din cari ea se compune.

Societatea de asemenea are cel mai mare interes ca justiție să se facă, și din acest punct de vedere ea este interesată a organiza un fel de protecțiune incapabililor, și în genere tutulor acelora cari nu sunt în stare de a se apăra.

Din cele de mai sus rezultă că societatea are de apărat interese necesare existenței sale, precum sunt, pedep-

sirea infracțiunilor și îndeplinirea formelor menite a asigura familia, acele interese adică cari garantează însăși existența ei, și de aceea se numește de *ordine publică*; și are de apărut interese cari îi sunt utile, fiind-că o întăresc încă mai mult, dar de un ordin mai inferior, precum sunt egalizarea, în ce privește apărarea drepturilor înaintea justiției și altor autorități, a incapabililor și celor ce nu sunt în stare de a se apăra cu capabili și cu cei ce sunt în stare de a o face. Societatea însă este o ființă morală colectivă, și ea nu poate prin urmare să facă nimic prin sine însăși; de aci nevoia de a delega aceste drepturi și îndatoriri unor persoane fizice cari sunt membrii ministerului public.

Ast-fel acești magistrați au datoria de a face, în numele societății, tot ce este de ordine publică, adică tot ce interesează existența societății, și atunci îi sunt *parte principală*, procedând pe cale de *rechizițiune*, cum și datoria de a interveni în favoarea incapabililor, când îi sunt numai *parte alăturată* și procedează prin a pune numai *concluziuni*.

Tot așa a conceput, d-lor, atribuțiunile ministerului public și legiuitorul din 1877, și pentru ca să fiu mai bine înțeles, per itele-mi să dau lectură textului:

Lege pentru atribuțiunile ministerului public.

Art. 1. Ministerul public de pe lângă instanțele judecătorești are în atribuțiunile sale:

- a) A îndeplini sarcinile de parte principală în procesele penale înaintea instanțelor de fond;
- b) A figura în calitate de parte principală în procesele în cari i-se pune îndatorirea aceasta prin lege;
- c) A servi de organ al legii și al guvernului în cașurile în cari legea îi dă această calitate.

Art. 2. În toate cașurile în cari ministerul public nu are calitate de parte principală, prezența sa la ședințele diferitelor instanțe încetează, afară de ceea ce privește pe minori și interziși, în favoarea cărora se conservă asistența procurorului, ca parte alăturată.

Art. 3. În cașurile prevăzute de art. precedent, veri-ce comunicare sau notificare de acte încetează, liber fiind însă procurorul să ia cunoștință, el însuși, de veri-ce act judecătorec.

Art. 4. În cașurile în cari vre-o judecătorie face vre-o descindere locală (cercetare la fața locului), sau vre-un judecător delegat de tribunal face vre-un inventariu sau ori-ce act în care prezența sau asistența procurorului este ordonată, lucrarea se va face fără chemarea sau încunoștințarea acestuia, afară de casul în care singur ar lua inițiativa.

Art. 5. Ministerul public conservă toate cele-l-alte drepturi și îndatoriri ce nu s'au modificat prin legea de față.

Art. 6. În casul în care procurorul are rolul de parte alăturată și nu funcționează, nu este trebuință a se menționa în act că procurorul a fost încunoștințat și nu a voit să figureze.

După cum vedeți, d-lor, art. 1, la aliniatele *a* și *b*, vorbește de atribuțiunile esențiale, acelea adică unde procurorul este *parte principală*, la aliniatul *c* de atribuțiunile procurorului ca organ al legii sau al guvernului, și în art. 2 de singurele două cașuri în cari procurorul lucrează ca *parte alăturată*.

Această reducere, ast-fel concepută și efectuată, față cu aceea a legii vechi care, precum am zis, era o singură enumerare a diferitelor cașuri în cari procurorul trebuie să funcționeze; redacțiunea art. 2, unde se enumeră expres cele două cașuri, fără ca aliniatul *b* de sub art. 1 să facă vre-o trimitere la legile civile la cari se referă, toate acestea au contribuit la formarea opiniei greșite cum că în *materie civilă procurorul nu trebuie să ia parte la ședințele instanțelor judecătorești de cât numai când sunt în joc interesele minorilor și ale interzișilor*, că s'au modificat, cu alte cuvinte, și atribuțiunile esențiale ale acestuia, în timp ce adevărul este că acestea au rămas neatinse, și modificarea nu poartă de cât numai asupra atribuțiunilor *utile*, când procurorul nu este de cât parte alăturată; nu s'a restrins, zicem de cât *rolul acestuia de intervenire în favoarea incapabililor*, precum reese aceasta destul de clar din desbateri.

Dar, mai înainte de a reproduce aceste desbateri, credem că nelegalitatea opiniei ce combatem se stabilește de însăși litera legii. Voim să invocăm un argument de text. În adevăr, dacă în afacerile civile procurorul nu ia parte de cât în acelea unde figurează minori și interziși, apoi la ce cașuri se raportează aliniatul *b*, care vorbește de afaceri civile și încă de acelea în cari procurorul să figureze ca parte principală?

Asemenea, când procurorul este parte principală într'un proces civil, de vreme ce se pretinde că el nu poate interveni de cât numai pentru minori și interziși, și în asemenea cașuri legea nu îi recunoaște de cât calitatea de parte alăturată?

Este evident, d-lor, că trebuie să se mai găsească cașuri civile în cari procurorul să joace rolul chiar de parte principală — căci nici un legiuitor nu face legi fără trebuință — și acestea nu pot fi altele de cât toate acelea, în afară de afacerile penale, cari interesează ordinea publică, cauzele în cari este în joc veri-o cestiune ținută de ordine publică.

Dar, să venim la desbaterile următoare în Cameră cu ocașia votării acestei legi; căci în Senat, d-lor, nu s'a făcut nici o discuțiune, ci legea a fost votată în unanimitate, mai puțin un vot în ședință din 17 Martie 1877 (vezi *Monitorul oficial* No. . . . . din . . . . .).

Când s'a început discuția asupra art. 1, întrebare de d. Sé. Ferechide, ce înțelege d-sa prin alin. *b* și la ce cauze el se referă? Dl ministru de justiție, mult regretatul I. Câmpineanu, răspunde d-lui Ferechide, făcând tot-d'o-dată expunerea de motive (vezi suplimentul *Monitorul oficial* No. 67 din 24 Martie 1877) cu următoarele cuvinte:

«D-lor voiți primi or-ce amendament ar veni să facă mai clare dispozițiunile acestui proiect, pentru că opera noastră va fi mai bună dacă cu toții vom aduce contingentul nostru de lumină, însă critica d-lui Ferechide nu este justă; dar ceea ce a zis d. Giani (să se zică în lege că tribunalul este legalmente constituit fără procuror), și d. Daniileanu, la o întrerupere (a răspuns d-lui Ferechide că un cas din acelea la care se referă alin. b este absența), trebuie a se lua în mare considerațiune, fiind-că acolo este idea principală.» D. ministru voește să spună că deosebeste casurile civile în cari procurorul este parte principală, de acele în cari este parte alăturată, pentru a se vedea mai bine că nu modifică de cât pe cele din urmă:

«Din punctul de vedere, zice mai departe d. ministru, special critica d-lui Ferechide este injustă. În adevăr, iată cum este redactat alin. a, al art. 1:

«A îndeplini sarcinile de parte principală în procesele penale înaintea instanțelor de fond».

«Scim că la noi . . . . ș. c. l. stabilește forma luptei judiciare și . . . mai departe adaogă: să trecem la alin. b.»

«A figura în calitate de parte principală în procesele în cari i se pune îndatorirea aceasta prin lege». Acest aliniat este acela căruia practica nu-i dă nici o aplicațiune și iată cum îl justifică d. ministru:

«Dacă veți lua codul civil, veți da peste o sumă de articole unde veți vedea că sunt casuri în cari procurorul figurează ca parte principală și anume în cazul de absență, cum s'a zis, și dacă cazul de absență se poate întâmpla rar (argumentația d-lui Ferechide) nu urmează de aci că trebuie să desființăm cu totul oficiul procurorului în asemenea caz.

«Dacă legea prevede, trebuie să regulamentăm atribuțiile procurorului și în asemenea caz. Ei bine, în cazul acesta procurorul este parte principală; nu ia conclusiuni dape ce ascultă pe părți; el singur introduce instanța. Asemenea el figurează ca parte principală când este caz de nulitatea unei căsătorii, când este un motiv de ordine publică. Chiar când părțile ar tăcea, procurorul poate să intervină și să cheme în judecată, cerând de la tribunal nulitatea căsătoriei».

«Să mergem mai departe. Asemenea găsim rolul procurorului ca parte principală tot în materiile civile când vine el și cere interdicția unei persoane; sunt casuri unde interdicțiunea se cere de rudele interdicțului; sunt unele cazuri însă când nimeni nu cere interdicțiunea, și atunci intervine societatea prin procuror și toate actele de procedură se fac din inițiativa procurorului. Sunt casuri de luare de inscripțiuni, de ipotecă. . . . etc. . . . .»

«Voiesce d. Ferechide să mergem mai departe? . . . ș. c. l. . . . , și mai departe zice d. ministru»:

«Sunt dar o sumă de materii cari sunt prevăzute prin legi speciale și cari nu sunt materii penale. Onor. d. Ferechide însă zice: aliniatul al patrulea le prevede pe toate și din acest punct de vedere d-sa ne spune că n'ar fi de cât o repetițiune».

«Dar să mi permită a-i spune că nu este exact aceasta, căci aliniatul al II-lea răspunde la un ordin de idei, și aliniatul al IV-lea răspunde la un alt ordin de idei. . . .»

«ș. c. l. . . . , și mai departe. . . . «Nu cred dar că articolul să fie rău redactat din acest punct de vedere. Admit însă cu d-voastră că toată economia legii este asupra aliniatului c și asupra acestui aliniat voiți primi toate amendamentele cari vor fi compatibile cu principiile cari ne-au preocupat la confecționarea acestei legi»

«Cari sunt ideile noastre? Este ca procurorul în materii civile, cel puțin în casurile generale, să nu mai ia conclusiuni».

«Se știe că procurorul tot-d'a-una cel din urmă ia conclusiuni, după ce a urmat debaterile în contradictoriu, adică după ce fle-care parte și a spus toate drepturile sale, procurorul ia conclusiuni și de multe ori, în loc să dea o bună justiție, dă o rea justiție. Și fiind-că ia cel din urmă conclusiuni și nu poate să i se mai răspundă, nu s'a văzut făcând de multe ori erori de fapt și de drept? D-voastră știți că cea mai mare mahnire este când cine-va nu poate să răspundă.... ș. c. l....»

După cum vedeți, d-lor magistrați, guvernul, prin organul ministerului de justiție, a propus un proiect de lege prin care se lasă starea de lucruri anterioară în privința cauzelor penale, a celor civile, când era în joc o chestiune de ordine publică, și în privința casurilor în cari procurorul servește de organ al legii, spre exemplu când atacă cu apel sau recurs veri-o sentință judecătorească, sau de organ al guvernului, precum este când denunță înaltei Curți de Casație, după ordinul ministerului, veri-un act judecătorească făcut în disprețul legii; și aducea o schimbare numai rolului ministerului public, în partea lui pe care am numit-o utilă, adică în cauzele civile și comerciale, în cari erau interesate persoane morale publice sau incapabile, unde procurorul este tot-d'a-una parte alăturată, schimbare care consistă într-acea că conclusiunile lui în loc de obligatorii devineau facultative.

Iată proiectul guvernului, așa precum a fost propus, și nu trebuie să citim de cât art. 1 și 2.

Proiect de lege

Art. 1. Ministerul public de pe lângă instanțele judecătorești are în atribuțiunile sale:

- a) A îndeplini sarcinile de parte principală în procesele penale înaintea instanțelor de fond;
- b) A figura în calitate de parte principală în procesele în cari i se pune îndatorirea aceasta prin lege;
- c) A lua conclusiuni în materie civilă și comercială în toate celelalte casuri, ca parte alăturată;
- d) A servi de organ al legii și al guvernului în casurile în cari legea îi dă această calitate.

Art. 2. În toate casurile în cari ministerul public nu are calitatea de parte principală, prezența sa la ședințele diferitelor instanțe este facultativă.

Reese dar clar din acest proiect și din cuvântarea ministrului, prin care face enumerarea diferitelor casuri prevăzute de codul civil și alte legi speciale, la cari se referă alin. b, răspunzând d-lui Ferechide, și mai ales

din cuvintele: «admit însă cu d-voastră că toată economia legii este asupra alin. c (și acest aliniat coprindea toate casurile în cari procurorul este parte alăturată) și asupra acestui aliniat voiți primi toate amendamentele cari vor fi compatibile cu principiile cari ne-au preocupat în confecționarea acestei legi... și mai departe: «Cari sunt ideile noastre? Este că procurorul, în materii civile, cel puțin în casurile generale (credem aci o eroare de stenograf, vădită, căci cuvintele «cel puțin» contrastează cu ideile exprimate mai înainte de d. ministru), să nu mai ia concluziuni?... și mai departe: Acum voiți d-voastră să reglementați această idee? reglementați-o cum veți voi, dar faceți ceva care să exprime cât mai bine această idee». Toate acestea nu lasă îndoială asupra intențiunilor ministerului și arată clar scopul legii: de a ușura sarcina procurorului în partea ei utilă, aceea adică unde el nu joacă de cât rolul părții alăturate, spre a-i lăsa timp ca să-și îndeplinească mai cu succes pe cea esențială, în casurile adică de ordine publică; și urmarea desbaterilor probează aceasta încă mai mult.

Art. 1 din proiectul guvernului, dupe cum ați văzut, avea 4 aliniate: cel întâiu a prevedea cauzele penale; cel al doilea b, pe cele civile în cari era în joc o chestiune de ordine publică; cel de al treilea c, pe cele civile și comerciale în cari procurorul joacă numai rolul de parte alăturată, și cel al patrulea d, casurile în cari procurorul servește de organ al legii sau al guvernului; iar art. 2 stabilea că în toate casurile în cari ministerul public nu are calitate de parte principală, prezența sa la ședințele diferitelor instanțe este facultativă.

În cursul desbaterilor însă i se sugerează ministerului ideea că dacă se va lăsa facultatea procurorului de a lua parte la cauzele în cari ministerul public are calitatea de parte alăturată, are să se poată, la trebuință, interpreta aceasta ca o ingerință în justiție din partea guvernului, și atunci onestul d. Câmpineanu, ministru al justiției, admite un amendament ce se propusese și convine ca să se ridice această facultate procurorului și să i se impună obligațiunea, dar numai în două cazuri: când vor figura minori și interziși să ia tot-d-auna parte la ședințe.

Ast-fel toată lumea pică de acord de a nu se atinge de aliniatele a și b de sub art. 1; de a se șterge alin. c, devenind alin. d, c, în locul celui șters; de a se înlocui cuvintele, «prezența procurorului este facultativă» din art. 2, prin acela de «incetează», și de a se adăoga la finele acestui articol cuvintele: «afară de ceea-ce privește pe minori și interziși, în favoarea cărora se conservă prezența procurorului ca parte alăturată», cuvinte ce au înlocuit pe alin. c. Dar să urmăim mai departe cu reproducerea desbaterilor.

D. deputat Daniileanu, mult stimatul nostru jurisconsult și profesor, cere ștergerea alin. c de sub art. 1, și susține acesta cu următoarele cuvinte:

«Înțeleg rolul ministerului public în toate materiile penale..., etc..., și mai departe... vedeți dar că în materie de divorț, dreptul procurorului rămâne întreg. Asemenea zice d. Daniileanu, în cele-l'alte materii în cari o parte nu se poate apăra singură, precum în cazul de minoritate, de absență, de interdicere etc..., este un interes al societății care cere ca ministerul public să vină în ajutorul minorilor, absenților, interzișilor, etc.... În asemenea cazuri, în materie civilă, înțeleg rolul ministerului public, și de aceea admit aliniatul al doilea, care se explică și mai bine prin amendamentul propus de d. Giani. Nu înțeleg însă ca în toate casurile de materie civilă, cari nu sunt de ordine publică, să vină procurorul să se amestece într'un mod inutil, adesea neștiind procesul, încercând mai mult pe judecători și făcând pe cei mai novici să se ia concluziunile procurorului, pentru că așa a zis d. procuror! (Haritate).

«Iată de ce cred că alin. al treilea este de prisos și prin urmare ar trebui suprimat, pentru a se ridica procurorului dreptul ce i dă acest aliniat, care nu face de cât a încurca într'un mod luxos lucrurile».

Sub impresiunea acestor cuvinte se cere și se încheie discuțiunea asupra art. 1, și camera suprimă alin. c, lăsând numai pe cele-l'alte trei.

După aceasta se pune în discuție art. 2, la care d. Giani propune un amendament prin care se recunoaște tribunalul bine constituit fără procuror în casurile în cari s'a suprimat rolul său, și se începe o discuție între d sa și d. Ferechide asupra redacțiunei, discuție în care intervine și d. ministru de justiție, cu care ocazie se exprimă ast-fel:

«Mulțumesc d-lui Ferechide că m'a deșteptat întru ceva. Asemenea mulțumesc și d-lui Giani. Ideea a fost a d-lui Daniileanu, care a cerut suprimarea alin. III, și bine a făcut, pentru că ideea revine la alin. II, sub o formă pe care guvernul o primește.

«D-lor, care a fost preocuparea noastră, când am făcut concluziunile și asistența procurorului facultativă? A fost ca să nu perdem vremea procurorului care să șearză zile întregi la tribunalul civil. Însă, după desvoltările făcute, mărturisesc că o altă idee a intrat în mintea mea, aceea ca să nu se creadă că procurorul intervine pus de guvern, și fiind-că justiția trebuie să fie așa precum să zice de femeia lui Cesar, că nu trebuie nici bânuită măcar, sunt de părere să ridicăm această facultate procurorului și să numai fie obligat a lua concluziuni de cât numai în procesele minorilor și ale interzișilor. De aceea mă unesc cu amendamentul d-lui Poenaru».

După aceasta ia cuvântul d. Scarlat Ferechide și resumă întreaga operă a acestei legi, temându-se ca cuvintele din urmă ale d-lui ministru să nu fie luate în sens prea restrictiv — și cuvintarea d-lui Ferechide este prea prețioasă din punctul de vedere ce ne preocupă, pentru a nu o reproduce în extenso.

«Cred, d-lor, zice d. Ferechide, că ideea d-lui Ministru nu este destul de complectă, fiind-că sunt procese civile, afară de ale minorilor și interzișilor în cari co-

«dul civil cere ca procurorul să fie ascultat . . . și mai departe . . . și dacă d-voastră suprimați rolul procurorului de la aceste procese, atunci trebuie să modificați o sumă de articole din codul civil, ceia-ce nu se poate face cu ocazia legii de față. Așa dar, puteți să suprimați rolul procurorului în materie civilă ordinară dar să-l lăsați neatins acolo unde legea e pozitivă și cere să ia concludiuni. Pentru aceste motive am propus redacțiunea care s'a citit de d. Poenaru, și care zice: a- «fară de casurile unde prezența procurorului este anume cerută de lege. Aceasta . . . etc . . . , și apoi, conchizând, zice d. Ferechide: Prin urmare sunt de părere să se suprimați rolul procurorului în casurile civile și să se susțină numai în acele materii unde prezența lui este cerută de o anume lege, și pentru acest scop amendamentul d-lui Poenaru este foarte clar și foarte bun».

Maî ia apoi încă odată cuvîntul, cel din urmă, d. ministru de justiție, și declară că se unește cu d. Ferechide:

«Eû mă unesc cu d. Sc. Ferechide, zice d. Ministru, de cât ași voi să nu las obligațiunile în toate casurile prevăzute de codul civil, (aci trebuie iarăși să fie o greșală, credem de copist sau de stenograf, fiind-că la procedura civilă trebuie să fi fost intenția Ministrului de a se raporta ceia-ce reese din cuvintele ce urmează, precum și din cuvîntarea sa anterioară, prin care enumeră casurile prevăzute de codul civil și le consideră pe toate ca de ordine publică): căci sunt prea multe. «Eû cred că am putea să reducem casurile prevăzute la art. 80 din procedura civilă numai la două... (se înțelege din acele unde procurorul este parte alăturată)... adică procurorul să fie obligat să ia concludiuni, numai pentru minori și interziși...» Atunci d. Daniileanu 'l întrerupe cu vorbele: «și la absenți», iar d. Ministru 'l răspunde continuând... «Acolo este parte principală; asemenea și în falimente. Prin urmare să lăsăm... , etc... «și sfârșește încheiând... De aceea vă rog să primiți amendamentul d-lui Poenaru.

După aceasta se primește amendamentul d-lui Poenaru, prin care cuvîntul «facultativ» se înlocuiește cu acela de «incetează» cu restricția expresă pentru minori și interziși; se pune la vot art. 3, relativ la comunicarea de acte ce trebuie să facă grefa procurorului, și se votează restul legii fără discuție, adică art. 3, 4, 5 și 6, iar în ședința următoare legea în totul.

Precum vedeți, d-lor magistrați, dacă intențiunea guvernului și scopul lui, când a propus această lege, reese clar din proiectul său și din cuvîntarea ministrului, prin care 'l a prezentat și susținut făcându-i expunerea de motive, pe de altă parte nici ceea-ce a făcut Camera în indoială nu poate fi față cu discuțiile urmate asupra celor două articole de la început, căci restul regulează numai detaliile principiilor regulamentate de cele două d'intîi, afară de articolul din urmă, care ni se pare lăsat prin scăpare de vedere; căci el nu are rațiune de a fi, de cât numai în ipoteza ideii guvernului de la început, dar la care el însuși a renunțat, aceea adică când făcea facultativ pentru procuror de a lua parte în procesele în cari el are rolul de parte alăturată; fiind că

sistemul legii votate este, că e obligatoriu pentru el de a figura în cauzele cu minori și interziși și exclus din toate celelalte cauze cu alți incapabili sau cu diferite persoane morale.

Camera, zicem că nu poate fi indoială în astă privință, a admis proiectul așa cum a convenit și guvernul, în cele din urmă, să fie modificat, adică să lase intact rolul procurorului în partea lui esențială, acolo unde este veri o cestiune de ordine publică, și când tocmai din astă cauză el este parte principală și se modifică numai rolul său în partea lui utilă, acolo adică unde nu e vorba de nici o cestiune de ordine publică, și din astă cauză el este numai parte alăturată. Asemenea să lase neatins rolul procurorului ca organ al legii și al guvernului.

Ast-fel numai d-lor magistrați, trebuie să se înțeleagă legea din 1877, în privința modificărilor aduse atribuțiunilor ministerului public, și practica ce combatem nu are în sprijinul ei nici măcar o jurisprudență sigură și constantă. În adevăr, d-lor magistrați, până în 1886—epocă până la care am controlat jurisprudența—înalta curte de casație nu dă nici o deciziune care să rezolve cestiunea; ci numai din acelea din cari s'ar deduce—in mod îndoios—că așa ar fi opinia acestui înalt corp. Cea mai categorică este o decizie din 1882, care cuprinde:

«Ministerul public ia parte în ședințe numai în procesele penale ca parte principală, și când sunt în joc interese de minori și interziși ca parte alăturată. (Blancfort. Jurispr. pro. civ. pag. 135, No. 38); dar și aci rămâne de știut, dacă înalta curte n'a judecat cestiunea numai din punctul de vedere al opoziției între cele două roluri și nu cu scop de a determina limitativ atribuțiunile ministerului public.

Credem de prisos a mai reproduce cele alte câte-va cazuri, în cari onor. înalta curte s'a pronunțat în mod încă și mai îndoios, de vreme ce am reproduș pe cea mai categorică a sa deciziune.

Domnule prim-președinte,

Domnilor consilieri,

Din cele ce avusei onoarea a vă expune, reiese ni se pare, în mod neinduoios, că legiuitorul din 1877 nici gând n'a avut să se atingă de atribuțiunile esențiale ale ministerului public, acelea care constituie pentru el rațiunea de a fi; că guvernul, în scop de a îmbunătăți instituțiunea, economisind timpul procurorului pentru a se ocupa mai mult cu cestiunile de ordine publică, a propus imputinarea casurilor de intervenire în favoarea incapabililor, și că Corpurile legiuitoare, de perfect acord cu guvernul, 'i au acordat aceasta, votând legea din 1877.

Prin urmare, ori-ce aplicare a acestei legi, care tinde să dea o estensiune mai mare modificărilor aduse de ea atribuțiunilor ministerului public, trebuie să înceteze. Casuri sunt multe, dar cred de ajuns a vă cita ca exemplu divorțurile — cestiune necontestabil de ordine publică — care se judecă fără procuror, și în absoluta necunoștință

a acestuia, de și o lege specială prescrie că nici un act nu se poate face fără conlucsiunile lui.

Dacă am isbutit să vă transmit convingerile mele, munca imi este pe deplin recompensată; dar atunci vă rog pe toți, în marginele posibilului și ale atribuțiunilor fie-căruia, dați-mi puternicul și bine-voitorul d-voastre concurs pentru că să intrăm, cu o oră mai înainte, în legalitate.

Am zis.

JURISPRUDENȚA ROMANA

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PRAHOVA, SECȚIA II

Audiența din 5 Februarie 1896

Președenția d-lui A. L. PANAITESCU, Președinte

Sentința civilă No. 37

A. Embericos cu I. Millonas și Casierul General de Buzău

Urmărire. — Urmărirea arenzilor datorite de arendașii statului cu legea de urmărire. — Citațiune. — Dacă statul este bine citat în asemenea urmăriri prin casierul general.

Urmărire. — Dacă în urmărirea făcute după legea de urmărire și terțiile persoane sunt ținute a face contestațiune la casierul general să se pot adresa la instanțele judecătorești ordinare.

1) În urmărirea arenzilor moșiilor sale, statul este bine citat prin casierul general, de și aceste venituri depind de Ministerul Domeniilor care se citează prin avocatul său respectiv.

2) Numai debitorul său garantul său, urmăriți cu legea de urmărire, sunt ținuti a face contestațiune la casieria generală, nu și terțiile persoane cari tind prin contestațiunea lor a scoate de sub urmărire averea sequestrată. Aceste persoane sunt în drept a face contestațiune înaintea instanțelor judecătorești ordinare.

S'au ascultat; d-l avocat C. G. Cociaș, din partea apelantului Embericos, în susținerea apelului, precum și d-l avocat Anton Bărdescu, din partea intimatului Millonas, și d-l avocat public Iuliu Brezianu, din partea Casierului general de Buzău, în combateri.

Asupra incidentului ridicat de avocatul public cum că statul trebuia citat prin Ministerul Domeniilor, iar nu prin Casierul general.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că în specie tribunalul este sesizat de apelul făcut de A. Embericos contra procesului-verbal cu No. 5722/95 al casierului general de Buzău, prin care se respinge contestația făcută de apelantele Embericos, contra sequestrării giurniorării făcută șlepuului numit „Smirna” urmărire ordonată de Casierul de Buzău, pentru sumele datorite de I. D. Millonas ca arendaș al moșiei statului Bădeni Miluți din județul Buzău;

Considerând că de și urmărirea este făcută pentru arenda moșiei statului care depinde de Ministerul Domeniilor, și cu toate că în afecerile litigioase Ministerul Domeniilor trebuie să fie citat în persoana avocatului public respectiv, însă întru cât împlinirea veniturilor

domeniale și urmărirea lor se face după legea de urmărire, conform art. 3 din menționata lege, și din dispozițiunile tuturor testelor din legea de urmărire, agenții fiscali fiind însărcinați cu urmărirea unor asemenea venituri și îndeplinirea formalităților pentru a se ajunge la vnzarea averii urmărite, Ministerul Domeniilor n'are alt rol în asemenea urmărire, de cât de a da autorizația de urmărire;

Că ast-fel bine sa citat Casierul general de Buzău pentru că densusul este agentul care a făcut urmărirea, și tot densusul a judecat contestația făcută de apelante;

Considerând de asemenea că avocatul public, prezentându-se din partea Casierului de Buzău, nu mai poate susține că, Ministerul Domeniilor nu este reprezentat în această afacere (a se vedea decizia Casației secția I, No. 141 din 23 Aprilie 1892).

Pentru aceste motive, respinge incidentul.

In fond;

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că prin decisiunea Inaltei Curți de casațiune și justiție cu No. 404/95 se casează sentința trib. Buzău cu No. 229/95, și se trimite a se judeca de acest tribunal, apelul făcut de A. Embericos, contra procesului verbal No. 5722 din 25 Aprilie 1895 al Casierului general de Buzău, prin care se respinge contestațiunea făcută de apelant contra urmărirei și sequestrării șlepuului numit „Smirna”.

Având în vedere conclusiunile orale puse de părți în instanță și actele prezentate;

Asupra excepțiunei de necompetință pusă din oficiu de tribunal;

Având în vedere că în specie Casierul general de Buzău, a urmărit prin preceptorul fiscal din urba Măcin, șlepuul numit „Smirna” ca avere a lui I. D. Millonas pentru suma de lei 44,220, ce numitul datorește statului în comptul arenzii pentru moșia ce ținea în arenda;

Având în vedere că apelantul a făcut contestațiune la casieria generală de Buzău, contra acestei urmăriri a șlepuului, cerând a fi scos de sub urmărire, fiind proprietarul vasului. Aceasta fiind obiectul contestațiunei, rămâne a se vedea dacă casierul general sesizat de o asemenea contestație era competente în baza legii de urmărire s'o judece;

Având în vedere că art. 20 din legea de urmărire prevede că: contestațiunile celor interesați contra măsurilor de urmărire, se vor adresa în termen de zece zile la casierul general;

Considerând că din termenii întrebunțați de legiuitor în acest text, nu se poate înțelege de cât, numai că debitorul său, garantul său, cari au fost urmăriți, pot face contestație contra măsurilor de urmărire, iar nu și terțiile persoane, care prin contestațiunile lor tind a fi scoasă de sub urmărire averea sequestrată;

Considerând că, dacă s'ar admite că casierul general ca instanță excepțională, este competente a judeca și contestațiunile făcute de terțiile persoane, prin care tind

a scoate de sub urmărire averea sequestrată, am ajunge ca casierul general să asculte martori pe care iar propune contestatorii, pentru a dovedi proprietatea obiectelor urmărite, în cazul când valoarea acelor obiecte ar fi mai mică de 150 lei, precum asemenea să discute titlurile de proprietate, ce contestatorul le-ar prezenta pentru a dovedi că e proprietarul obiectelor urmărite;

Considerând că în lipsa unui text formal de lege, este inadmisibil a se susține că, a putut fi deferită judecata unor asemenea contestațiuni, Casierului general în prima instanță și tribunalului de județ în ultima instanță (vezi deciziunea casației, secția I, No. 404/95);

Considerând că dacă apelantele se crede că a fost deposedat pe nedrept de acel șlep, poate recurge la instanțele ordinare pentru a scoate de sub urmărire acel șlep și a obține și daunele ocazionate;

Considerând că ast-fel Casierul general ca instanță excepțională, în baza legii de urmărire, nu era competentă a judeca contestația făcută de apelante și prin urmare nici tribunalul în apel nu o poate judeca pe această cale.

Că așa fiind, urmează a se admite apelul a se infirma procesul-verbal cu No. 5722 din 25 Aprilie 1895, al Casierului general de Buzău, și a declina competența de a judeca contestațiunea făcută de apelante.

Pentru aceste considerante redactate de d-l președinte Al. Panaitescu, tribunalul admite apelul, etc.

(ss) Al. Panaitescu, P. Georgescu Carpețeanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI NEAMȚU

Audiența din 24 Martie 1896

Președenția d-lui I. I. THEOHARIE, Membru

Sentința civilă No. 144

Constantin Gr. Isăcescu cu Primăria orașului Piatra

Comisiune interimară. — Cari sunt puterile comisiunii interimare. — Dacă poate numi și scoate funcționari și în ce condițiuni.

Art. 39 din legea comunală.

Puterile comisiunii interimare ale unei comune sunt mărginite la actele urgente și la numiri provizorii de funcționari.

În baza acestor puteri, comisiunea interimară poate revoca mandatul unui avocat ce i s'ar fi dat de primarul anterior dacă acest avocat nu fusese numit ca avocat permanent al comunei, cu un salariu fix, prevăzut în bugetul comunei.

S'au ascultat : Apelantul, d. avocat C. Gr. Isăcescu, în susținerea apelului, precum și d. avocat Ermil Zaharia, care a asistat pe M. L. Adamescu, primarul orașului Piatra, în combateri.

S'au ascultat apoi d-nii Isăcescu și Zaharia în replicile făcute.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de d. C. Gr. Isăcescu, contra deciziunii consiliului comunal al urbei Piatra din

19 Februarie 1896, prin care i se respinge contestația îndreptată contra urmăririi ce i se face pe baza legii de urmărire pentru restituirea sumei de 250 lei ce ar fi primit mai mult peste salariul ce a avut ca avocat al comunei;

Având în vedere că în susținerea apelului său, apelantele a invocat ca motiv în primul loc dispozițiunile art. 39 din legea comunală, și în al doilea loc, că comuna pentru restituirea banilor luați urma să își lichideze pretențiile sale pe calea ordinară prin o acțiune în repetițiune, iar nu prin legea de urmărire și că potrivit acestei legi neputându-se urmări de cât veniturile comunei, urmărirea ce i se face este ilegală;

Având în vedere că după art. 39 din legea comunală puterile comisiunii interimare, sunt mărginite la actele urgente de administrație și la numiri provizorii de funcționari;

Având în vedere că apelantele nu este un funcționar al comunei, de oare-ce el a fost autorizat numai de primarul de atunci M. Albu prin procura No. 1882 din 24 Aprilie 1895 și în baza art. 47 al. 8 din legea comunală, să reprezinte interesele comunei înaintea instanțelor judecătorești, și nici de cum numit prin ver o ordonanță și nici să se vede trecut în bugetul comunei, salariul de avocat; și cum M. Albu a încetat d'a fi Primar, și mandatul dat apelantului a încetat, deci stabilindu-se că apelantele nu era funcționar, Comisiunea interimară era în drept să revoace mandatul său, aceasta fiind un act urgent de administrație pentru comună; Că chiar dacă s'ar admite că apelantele era funcționar încă comisia interimară putea să îl înlocuiască provizor;

Considerând că după art. 61 din legea asupra comptabilității publice, retribuțiile, diurnele, cheltuelile de reprezentație și toate accesoriile retribuțiilor să regulează pe lună și nu sunt plătite înainte de 20 ale fiecărei luni, pe când în fapt să constată că apelantele a luat diurna pe trei luni înainte;

Considerând că după art. 202 din aceeași lege, plățile din casa comunală nu se fac de cât în virtutea unei ordonanțe, emisă de Primar asupra unui credit regulat deschis, trebuind să fie însoțite de acte justificative după cum prevede art. 94, din aceeași lege, între care acte trebuie să se menționeze serviciul îndeplinit și timpul servit, suma datorită, și apelantele luând anticipat diurna pe un timp neservit și fără să facă vre un serviciu, s'a călcat printr'aceasta legea de comptabilitate și suma luată în plus urmează să fie restituită;

Că după art. 144 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale se urmărește cu legea de urmărire și veniturile ne achitate la termen, iar după art. 147 împlinirea veniturilor din datorii provenind din neîndeplinirea de angajamente făcute către comună să se face prin aplicarea legii de urmărire; Că din moment ce se constată că apelantele a luat diurna pe trei luni înainte, fără a își îndeplini angajamentul de a susține interesele comunei suma luată în plus constituie un venit al comunei și pentru restituirea ei se poate aplica legea de urmărire; Că așa fiind urmărirea ce se face pe baza legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, pentru restituirea sumei de 250 de lei este legală și apelul nefondat.

Pentru aceste considerante redactate de d-l membru Theoharie, tribunalul respinge ca nefondat apelul lui Const. Gr. Isăcescu.

(ss) I. I. Theoharie, Remus Șoărec.